

*Дун Пей,
аспірант кафедри педагогіки,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України
м. Київ (Україна)*

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПУБЛІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ КНР

Освітня публічна дипломатія є важливим інструментом зовнішньої політики Китайської Народної Республіки (КНР), що активно розвивається в останні десятиліття. КНР використовує освіту для зміцнення свого глобального впливу, просування власних культурних цінностей та поглиблення міжнародних відносин. Це один з аспектів так званої дипломатії принципів м'якої сили, що включає культурні, наукові та освітні ініціативи, які сприяють покращенню іміджу країни на міжнародній арені.

Окрім того, освітня публічна дипломатія є також стратегією, через яку КНР взаємодіє з іншими державами, використовуючи освітні програми, наукові обміни та співпрацю. Так, держава щорічно надає тисячі стипендій іноземним студентам, що бажають навчатися в китайських університетах. Ці програми мають на меті не лише наукову співпрацю, а й формування позитивного іміджу країни за кордоном. Стипендіальні програми підтримують студентів з різних куточків світу: Африки, Латинської Америки та країн Центральної й Східної Європи й охоплюють широкий спектр дисциплін, включаючи гуманітарні, соціальні, природничі та технічні науки. За інформацією Міністерства освіти КНР, тільки у 2020 році понад 490 000 іноземних студентів навчалися в Китаї [2, с.118].

Однією з найбільш відомих ініціатив КНР в сфері освітньої дипломатії є мережа Конфуціанських інститутів, які функціонують як культурно-освітні центри в університетах по всьому світу. Метою їх діяльності є популяризація китайської мови, культури та філософії. Вони також формують платформи для обміну знаннями, розширення мережі наукових контактів і поглиблення міжкультурного діалогу. Станом на 2021 рік у світі існує понад 500 таких інститутів в різних країнах, і держава з кожним роком збільшує їх кількість [3].

КНР також активно підтримує академічні обміни та міжнародні наукові партнерства. Китайські університети укладають договори про співпрацю з провідними університетами світу, що дає змогу здійснювати спільні дослідження та обмін студентами. Одним із прикладів такої співпраці є програми двосторонніх обмінів з університетами США, Великої Британії та Австралії. Програми також сприяють залученню висококваліфікованих іноземних фахівців для викладання в університетах КНР, що підвищує академічний рівень освіти в країні та допомагає впроваджувати міжнародні стандарти.

Згідно з базою даних Глобальної американської вищої освіти (Global American Higher Education), станом на 2022 рік, у Китаї працювало 59 американських вищих навчальних закладів. Переважна більшість з них – це або

спільні програми, які нараховують 23% американських ЗВО в Китаї, або так звані мікрокампуси, такі як партнерства Університету штату Арізона в Сіані, Чженчжоу та Циндао, які зосереджені на конкретних програмах і наукових проектах.

Більше того, Китай є найбільшим джерелом іноземних студентів у США. Навіть не зважаючи на наростання стратегічної конкуренції між США та Китаєм за президенства Дональда Трампа (2017–2021 рр.), у 2019-2020 рр. у США навчалось 372 532 громадянина Китаю, що є рекордним показником [1, с. 448].

В системі міжнародної освітньої політики Китай прагне стати провідним глобальним центром освіти та науки. Держава активно інвестує в міжнародні освітні проекти, які сприяють формуванню стратегічних зв'язків з іншими країнами. Одним із таких є ініціатива «Один пояс, один шлях», до якої залучені країни Азії, Африки та Європи. В межах реалізації даного проекту Китай пропонує підтримку в розвитку освітніх систем цих країн, шляхом будівництва університетів, їх забезпечення навчальними матеріалами та організацію програм наукового обміну викладачів та студентів.

Важливим аспектом реалізації стратегії освітньої публічної дипломатії КНР є забезпечення якості вищої освіти. В країні діють державні програми «План 211» і «План 985», спрямовані на підтримку найбільш перспективних китайських університетів, що дозволяє їм залучати міжнародні наукові ресурси, укладати партнерства з провідними університетами світу та забезпечувати високий рівень підготовки студентів. За інформацією World University Rankings, ряд китайських університетів, таких як Пекінський університет та Цінхуа, мають високі рейтинги серед кращих університетів світу.

Водночас, не зважаючи на очевидні успіхи в реалізації освітньої публічної дипломатії, КНР стикається з критикою щодо своєї стратегії м'якої сили. Деякі європейські країни висловлюють занепокоєння щодо того, що китайські освітні ініціативи можуть бути використані для просування пропаганди та обмеження академічної свободи, порушують принципи академічної доброчесності. Так, свого часу, Конфуціанські інститути стали об'єктами критики за їхній вплив на навчальний процес та за звинувачення у цензурі.

Отже, освітня публічна дипломатія Китаю є потужним інструментом зовнішньої політики, який дозволяє країні зміцнювати свої міжнародні позиції та формувати позитивний імідж на світовій арені. Однак, як і в будь-якому іншому аспекті реалізації політики м'якої сили, існують певні виклики та проблеми, які потребують уваги та вдосконалення.

Література:

1. Сагановський Р. Освітня публічна дипломатія США у Китайській народній республіці: виклики та перспективи. Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. 2024. Випуск 55. с. 444-451.
2. Wang, L. China's Global Educational Strategy: The Role of International Students and Universities. *Global Education Review*. 2021, 8(2). P. 115-130.
3. Li, H. Confucius Institutes and China's Soft Power. *International Journal of Chinese Studies*, 2022. 11(3), P. 203-219.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук**

**ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ім. І.Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ**

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

**ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА
ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ЯГЕЛЛОНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Польща)

ФОНД ГЕРДИ ХЕНКЕЛЬ (Німеччина)

УНІВЕРСИТЕТ МАЙНЦА ІМЕНІ ЙОГАННА ГУТЕНБЕРГА (Німеччина)

КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ П. ХАШДЕУ (Молдова)

МУЗЕЙ КАРОЛЯ І В БРАЇЛІ (Румунія)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«УКРАЇНСЬКА ДИПЛОМАТІЯ:
СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

10 квітня 2025 р.

м. Київ

Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи / за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 10 квітня 2025 р. Київ, 2024. 357 с.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи», яка була організована кафедрою міжнародних відносин і суспільних наук гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України 10 квітня 2025 р. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює широке коло питань щодо витоків, традицій, розвитку та перспектив української дипломатії; аналізу стану дипломатії в умовах сучасних глобальних викликів та стратегічних пріоритетів світової, європейської та вітчизняної дипломатії в умовах російсько-української війни.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, а також усіх хто цікавиться питаннями сучасних міжнародних відносин та розвитку української дипломатії.

Рекомендовано вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 10 від 16.05.2025 р.).

Редакційна колегія:

Ткачук В.А., д-р екон. наук, проф. (голова);
Ніколаєнко С.М., д-р пед. наук, проф. (співголова);
Тонха О.Л., д-р сільгосп. наук, проф. (голова);
Любовець О.М., д-р істор. наук, проф.
Харченко С.В., д-р філол. наук, проф.
Хвіст В.О., канд. іст. наук, доцент

Відповідальна за випуск докт. іст. наук, проф. Любовець О.М.

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.

Передруковувати опубліковані в збірнику наукових праць матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.